

Trôi Theo Dòng Đời Xuôi Ngược

Có người đi suốt cả đời,
đi qua mấy bờ sông, mấy xứ lạ,
đi tới khi tóc bạc, lưng còng,
mà tới cuối đời vẫn không biết
mình thuộc về đâu...
ngay chính trên quê nhà.
Ngày trẻ, tôi đi vì nghĩ quê nghèo.
Đi vì tưởng ở lại là thua thiệt.
Đi vì nghe người ta nói
cỏ bên kia đời xanh hơn
bên kia trời sáng hơn,
đời sẽ dễ thở hơn.
nên tôi đi quên mang theo một nắm đất
để tựa chân bước lui.
Để mai này sẽ quay về
trong vinh quang, trong đầy đủ.
Nhưng đời không đi theo mong đợi
Ở xứ người, tôi trôi bồng bênh
Nhà thì có, mà không phải là nhà.
Công việc thì đều, mà lòng thì chông chênh.
Nói cười bằng ngôn ngữ không phải của mình,
ngủ yên trong những căn phòng tiện nghi
nhưng không có tiếng dế,
không có mùi đất sau mưa.
Không có tiếng mẹ ru.
Tôi sống, nhưng không thật sự ở.
Rồi tới lúc quay về quê cũ.
Con sông vẫn chảy
mà con nước lúc nào cũng ròng.
Người thương xưa người mất, người xa.
Quê hương không đuổi tôi,
Nhưng cũng không dang tay như ngày trước.
Tôi đứng giữa quê mình
mà thấy mình là khách.
Tiếng nói vẫn là tiếng mẹ đẻ,
mà nói ra nghe lạc nhịp.
Phong tục vẫn còn đó,
mà mình không còn khớp vô nữa.
Ở xứ người thì bị gọi là người ngoài,
về quê nhà lại thấy mình... lạc loài.
Cái buồn của tôi không phải nghèo tiền,
mà nghèo chỗ đứng.
Có những buổi chiều,
tôi ngồi nhìn con nước lớn ròng,
chợt hiểu ra một điều cay đắng:
Quê hương không chỉ nơi mình sinh ra,
mà là nơi mình đang cần tới
mà suốt cả đời,
tôi đã bận đi chứng minh với thiên hạ,
nên quên mất chuyện

xây cho mình một chỗ để ở lại.
Cuối đời, tôi có hai lựa chọn buồn như nhau:
Ở xứ người thì nhớ quê.
Về quê thì không còn thuộc về.
Thân phận đó không ồn ào, không ai trách,
chỉ lặng lẽ như khói lam chiều
tan trên mái nhà người khác.
Và tới lúc nhắm mắt,
có khi tôi vẫn chưa trả lời được
một câu rất đơn giản
mà cả đời không dám hỏi:
“Mình là người thuộc về đâu?”
Câu hỏi đó không đau lúc trẻ,
nhưng về già nó nằm yên trong ngực
như một nắm mồ chưa đặt tên.
Tuổi già làm con người ta chậm lại,
mà ký ức thì chạy nhanh hơn.
Những điều tưởng đã bỏ quên
tự nhiên trở về, nhẹ như sương,
nhưng lạnh như gió khuya.
Tôi nhớ một buổi trưa rất xa,
khi còn chân đất chạy trên bờ ruộng,
chưa biết chữ “xứ người” là gì,
chưa mang trong lòng giấc mơ phải rời đi
Hồi đó quê không đẹp nhưng mình thuộc về.
Giờ đây, mọi thứ có vẻ đàng hoàng hơn,
nhà cửa khang trang hơn,
đường xá thẳng thớm hơn,
chỉ có một thứ mất đi lặng lẽ:
chỗ của mình trong đó.
Người ta chào hỏi vẫn lễ phép,
nhưng không ai cần mình.
Không ai chờ mình về để kể chuyện.
Không ai thấy thiếu mình trong bữa cơm.
Mình trở thành một người dư thừa hiền lành,
sống mà không vướng bận ai,
chết chắc cũng không làm xao xuyến lòng ai
nắng vẫn lên, mưa vẫn đổ.
Có đêm, tôi nằm nghe tiếng mưa quê,
mưa rơi rộn rã, mà lòng trống hoác.
Tôi chợt hiểu ra
cái làm mình đau không phải là xa quê,
mà là đã sống quá lâu.
Sinh ra từ quê nhà, sống nơi xứ lạ
mà không thuộc về đâu cả.
Nếu hồi đó ở lại có thể nghèo hơn,
nhưng mỗi buổi sáng có người gọi tên.
Nếu hồi đó đi mà giữ được sợi dây với quê,
có thể đã khác.
Nhưng đời không có chữ “nếu” cho tuổi già.

Thành ra, tôi học cách im lặng.
Không than, không trách.
Chỉ lặng lẽ sống từng ngày
cho đến hết kiếp này.
Cuối cùng,
tôi không cần quê gọi mình nữa,
chỉ mong lúc nhắm mắt,
có ai đó biết mình từng tồn tại,
từng thương, từng nhớ,
từng là một phần của nơi này.
Và nếu có kiếp sau,

có thể tôi sẽ chọn khác:
Dù đi hay ở,
cũng giữ cho mình một chỗ để quay về,
Bởi vì,
lạc quê là nỗi buồn lớn nhất của một đời người,
nó không làm mình chết,
nhưng nó làm mình sống như một cái bóng,
đi ngang qua cuộc đời mình.
mà không chịu rời đi,
nay còn lảng vảng quanh đây..

T. Nguyen
(London một đêm tuyết rơi là tả..)